

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för språk

1TY210 Tyska - inriktning mot undervisning och lärande II, 30
högskolepoäng

German - Teaching and Learning Orientation II, 30 credits

Huvudområde

Tyska

Ämnesgrupp

Tyska

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2010-05-24

Senast reviderad 2015-01-13 av Fakulteten för konst och humaniora. Revidering av
litteratur i delkurs 3.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2015

Förkunskaper

Tyska – inriktning mot undervisning och lärande I, 30 hp

Mål

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- identifiera och analysera aspekter av lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- diskutera, analysera samt göra ämnesdidaktiska ställningstaganden (val) i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,
- på tyska uttrycka sig såväl muntligt som skriftligt inom ämnesområden som är relevanta för kursen.

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- ingående redogöra för såväl tysk grammatik som tyska språkets formsystem och tysk syntax,
- redogöra för det tyska språkets utveckling.

Delkurs 2. Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- översätta medelsvåra texter till och från tyska men även systematiskt uppbyggda översättningsövningar på kontrastivt svåra grammatiska företeelser,
- uttrycka sig skriftligt på i huvudsak korrekt tyska inom ämnesområden som är relevanta för kursen.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- i stora drag redogöra för de tyskspråkiga ländernas kultur, särskilt litteraturen,
- analysera och förstå innehållet i en text med avseende på såväl tidsbundna som stilistiskt typiska drag, samt kunna relatera texten till historiska, politiska och kulturella företeelser i samtiden,
- diskutera texter och argumentera för sina ställningstaganden muntligt på i huvudsak korrekt tyska.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- tillämpa modern språkinlärningsteori i olika undervisningssituationer,
- diskutera språk i ett kulturellt och socialt sammanhang,
- formulera didaktiska frågeställningar utifrån kurslitteraturen och tillämpa dem på den egna pedagogiska verksamheten,
- planera och utvärdera undervisningsuppgifter i enlighet med gällande styrdokument,
- formulera relevanta problemställningar som grund för en enklare undersökning av vetenskaplig karaktär.

Innehåll

Kursens innehåll anges i delkurserna nedan. Kursen ger såväl muntliga som skriftliga språkfärdigheter i tyska samt kunskaper om de tyskspråkiga ländernas nutida kulturella, politiska och sociala förhållanden. I profilkursen förbereds studenten för verksamhet som lärare i tyska på grundskola eller gymnasium.

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Grammatik II, 4,5 hp

Kursen innehåller en fördjupning av de under termin 1 inhämtade kunskaperna i grammatik och tysk syntax.

Tysk språkhistoria, 3 hp

Huvuddragen av det tyska språkets utveckling studeras.

Delkurs 2. Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Översättning, 4,5 hp

I kursen tränas översättning av medelsvåra texter från och till tyska men även systematiskt uppbyggda översättningar av kontrastivt svåra grammatiska företeelser. Övningarna anknyter genomgående till de i delkurs 1 inhämtade grammatikkunskaperna.

Uppsats, 3 hp

I kursen tränas uppsatsskrivning på tyska över ämnen, som nära ansluter till kursen i övrigt eller är av allmän karaktär.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria, 3 hp

Kursen innehåller en översikt över de tyskspråkiga ländernas litteratur- och kulturhistoria.

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Kursen innehåller ett studium av äldre och modern skönlitteratur och modern sakprosa med anknytning till olika områden av de tyskspråkiga ländernas kultur med huvudvikten lagd på den allmänna språkfärdighetsträningen. De äldre verken läses främst ur litteratur- och kulturhistorisk synvinkel.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Delkursen kan ges i samverkan med lärarutbildningen i tyska vid ett partneruniversitet. Inom denna kurs studeras olika språkinläringsteorier med betoning på moderna teorier och andraspråksinläring. Andraspråksproduktioner diskuteras och analyseras. Kursen anknyter till pågående forskningsprojekt inom andraspråksinläring, där den studerande tränas i ett vetenskapligt förhållningssätt. Kursen omfattar även praktiska tillämpningsövningar av IKT-verktyg för undervisning och lärande i språk. Gällande styrdokument diskuteras, och utvärdering och planering av undervisningsuppgifter med anknytning till lärarprofessionen sker i relation till dessa.

Professionsbas och professionell progression

Delkursen är en fortsättning på *Didaktik och ungdomslitteratur* från Tyska I och förbereder de studerande både teoretiskt och praktiskt för den kommande verksamhetsförlagda utbildningen. De studerande bygger vidare på sina ämneskunskaper från föregående termin och kopplar dem samtidigt till språkdidaktiska frågeställningar och metoder och fortsätter därmed att utveckla den professionalitet som krävs för att undervisa tyska i det svenska skolsystemet.

Vetenskapligt förhållningssätt och progression

I delkursen *Didaktik II* tillämpas ett vetenskapligt förhållningssätt och de studerande ska kunna förhålla sig vetenskapligt till teorier av språkdidaktisk relevans, samt genomföra en uppgift i enlighet med formerna för vetenskapligt skrivande. Det vetenskapliga förhållningssättet utvecklas även inom de språk- och litteraturvetenskapligt orienterade delkurserna.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, lektionsundervisning och gruppövningar. Närvaro är obligatorisk i momentet Textstudium med muntliga övningar samt delkurs 4.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget G ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För att erhålla sammanfattningsbetyget Väl godkänd på hela kursen fordras att sammanlagt minst 22,5 poäng av den totala poängsumman åsatts betyget Väl godkänd, där antingen grammatik, översättning eller uppsats ska ingå. Bedömningen av de studerandes prestationer sker i form av muntliga och skriftliga prov. Se specificering under respektive delkurs innehåll. För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till endast fyra ytterligare tillfällen.

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Delkursen examineras genom skriftlig tentamen.

Delkurs 2. Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Delkursens moment examineras genom skriftlig tentamen.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Momentet Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria examineras genom skriftlig tentamen. Momentet Textstudium med muntliga övningar examineras genom muntliga redovisningar och muntlig tentamen.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Delkursen examineras genom deltagande i seminarier samt ett kortare arbete av vetenskaplig karaktär som anknyter till ett med utgångspunkt i kurslitteraturen valt tema.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Kursen är en fristående variant av Tyska – inriktning mot undervisning och lärande II som ges inom ramen för Ämneslärarprogrammet. Eventuella utgifter i samband med fältstudiedagar står studenten själv för.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Grammatik II, 4,5 hp

Klingeman, Ulrike, Magnusson, Gunnar & Didon, Sybille. *Bonniers tyska grammatik*. Stockholm: Bonnier utbildning, 1999 eller senare. 272 s.

Referenslitteratur

Freund, Folke & Sundqvist, Birger. *Tysk grammatik*. Stockholm: Natur och Kultur, 2006. 590 s.

Ljung, Mats & Ohlander, Sölve. *Allmän grammatik*. Lund: Liber Läromedel, 1971. 239 s.

Sandberg, Bengt. *Utvalda moment i den tyska grammatiken I. Förstärkningsövningar för universitetsstuderande*. Göteborg: Göteborgs universitet, Tyska institutionen, 1994. 89 s.

Tysk språkhistoria, 3 hp

Stedje, Astrid. *Deutsche Sprache gestern und heute*. München: Fink, 2007 el senare upplaga. 277 s.

Delkurs 2: Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Översättning, 4,5 hp och Uppsats, 3 hp

Inga obligatoriska läromedel. Den studerande rekommenderas att på egen hand arbeta igenom en av följande böcker:

Freund, Folke & Rossenbeck, Klaus. *Tysk skrivkurs för universitetsstudiet*. Lund: Studentlitteratur, 1992. 168 s.

Johansson, Evald. *Övningsbok i tysk översättning*. Lund: Liber, 1968. 93 s.

Haglund-Dragic, Monica & Sandberg, Bengt. *Kulturkrock med Notrufsäule. Övningstexter med översättningsförslag och kommentarer för universitetsstudenter*

på B-nivån i tyska. Göteborg: Institutionen för tyska och nederländska, Göteborgs universitet, 1996. 52 s.

Duden. Deutsches Universalwörterbuch. Mannheim: Dudenverlag, 2003 el. senare.

Duden. Richtiges und gutes Deutsch: Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle. Duden 9. Mannheim: Dudenverlag, 2005.

Duden. Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten. Duden 11. Mannheim: Dudenverlag, 1992.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria, 3 hp

Bode, Dietrich (red.). *Deutsche Gedichte. Eine Anthologie*. Stuttgart: Reclam. 50 s. i urval.

Packalén, Sture. *Literatur und Leben. Deutschsprachige Literatur von 750 bis 2000*. Stockholm: Liber, 2002. 301 s. (Distribution: fulltext tillgänglig i www.diva-portal.org)

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Fallada, Hans. *Kleiner Mann – was nun?* Reinbek bei Hamburg: Rowohlt, 1991. 309 s.

Frisch, Max. *Homo Faber*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1991. 203 s.

Hauptmann, Gerhard. *Bahnwärter Thiel*. Stuttgart: Reclam, 1987. 48 s.

Horvath, Ödon v. *Jugend ohne Gott*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1983. 183 s.

Kafka, Franz. *Das Urteil und andere Erzählungen*. Frankfurt am Main: Fischer, 1991. 137 s.

Keller, Gottfried. *Kleider machen Leute*. Husum: Hamburger Lesehefte, 1987. 48 s.

Schlink, Bernhard. *Der Vorleser*. Zürich: Diogenes, 1998. 207 s.

Delkurs 4: Didaktik II och vetenskapligt skrivande, 7,5 hp

Hufeisen, Britta & Neuner, Gerhard. *Angewandte Linguistik für den fremdsprachlichen Deutschunterricht*. Berlin: Langenscheidt, 2003. ISBN: 9783468496578. 50 s. i urval.

Roche, Jörg. *Fremdsprachenerwerb – Fremdsprachendidaktik*. A. Francke Verlag, senaste upplagan. 50 s. i urval.

Rosén, Christina. Informationsstruktur i andraspråkstexter. Vad är det som gör att svenska låter som svenska och tyska som tyska? I: Tornberg, Ulrika, Malmkvist, Anita, Valfridsson, Ingela (red.) 2009. *Språkdidaktiska perspektiv. Om undervisning och lärande i främmande språk*. Stockholm: Liber. ISBN: 47-09335-9. 10 s.

Rosén, Christina. Schüler müssen mehr Texte in ihrer Fremdsprache produzieren dürfen. I: *LMS Lingua*, nr 4: 2009. S. 45-54.

Tornberg, Ulrika. *Språkdidaktik*. Senaste upplagan. Malmö: Gleerup, 2009. ISBN: 978-91-40-66831-8. ca 100 sidor i urval.

Stencilmaterial som tillhandahålls av institutionen. Ca 60 s.

Referenslitteratur

Strömquist, Siv. *Uppsatshandboken. Råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren, 2010 el senare upplaga. 150 s.